

ནད་སྐྱེད་འགོག་ཁབ་གསར་སྐྱུན་དང་འབྲེལ་བའི་ གསོ་རིག་ཐ་སྟེད་ཀྱི་ཚིག་གསར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས ༡༩ པའི་འགོག་ཁབ་ལས་རིམ་དང་
འབྲེལ་བའི་སྐྱེད་ཚོལ་ལ་རོགས་འདེགས་ཀྱི་གསོ་རིག་ཐ་སྟེད།

Glossary of Medical Terminology for Immunisation and Vaccine development

Produced by Health and Social Policy Branch NSW Ministry of Health, NSW Multicultural Health Communication Service, NSW Refugee Health Service and School of Population Health, University of New South Wales

དོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས ༡༩ པའི་འགོག་ཁབ་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་མོ་ལ་འགོག་འདེགས་ཀྱི་གསོ་རིག་ཐ་སྟེན།

ཚོག་གསར་འདི་དག་ནི། རིག་གཞུང་སྣ་མང་གི་ཚོགས་པ་དང་། ཡིག་སྐྱར་བ། རྟོག་སྐྱར་བ། རྟོག་གཉིས་སྐྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ། རྩེ་ཁུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྣོན་འགོག་ཁབ་ (འགོག་ཁབ་)ཐོན་སྐྱེད་དང་ལག་བསྟར་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་དང་། ལོ་བརྗེ་སྐར་བས་ལེགས་པ་སྟོན་པར་ཡན་ཐོགས་ཡོང་ཆེད་དུ་བསྐྱིགས་པ་ཡིན།

འགན་མེད་གསལ་བསྒྲགས།

ཚོག་གསར་ཕྱོགས་སྐྱིག་འདིའི་དམིགས་ལུལ་ནི། རྟོག་སྐྱར་སྐྱོད་ལ་དང་། འགོག་ཁབ་བཟོ་སྐྱུན་སྐོར་གྱི་སྐྱོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྟེན་ལྟོག་འཛིང་ཅན་རྣམས་ལ། ལོ་བརྗེ་རྟོགས་བདེའི་ རྟོན་དོན་མཁོ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། འདིར་འཁོད་ཐ་སྟེན་རྣམས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་ཁོ་ནའི་ངོ་བོར་བེད་སྟོན་གནང་དགོས།
གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་འདིའི་ཐད་བསམ་འཆར་འབྲུལ་འདོད་པའམ་མིང་ཚོག་གསལ་ཐ་སྟེན་གསར་པ་ཁ་སྐོན་གནང་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་ Holly Seale ལ། སློག་འཕྲིན་ h.seale@unsw.edu.au རྣམ། ཁ་པར་ཨང་ +61 (02) 9385 3129 བརྒྱུད་འབྲེལ་བ་གནང་རོགས།

ལེགས་གཞོ།

གཤམ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་འདི་ཚོམ་སྐྱིག་གནང་བ་རེད།

- Associate Professor Holly Seale, School of Population Health, University of New South Wales
- Lisa Woodland, Director, NSW Multicultural Health Communication Service
- Dr Kylie Quinn, School of Health and Biomedical Sciences; RMIT University
- Dr Sabira Shrestha, National Centre for Immunisation Research and Surveillance (NCIRS)
- Vicky Jacobson, Coordinator, Refugee Health Network Queensland
- Dr Carissa Bonner, The School of Public Health, University of Sydney

གཤམ་གསལ་རྣམས་ལ་ཚོག་མཛོད་འདི་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་བར་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།

- Associate Professor Christopher Blyth, Wesfarmers Centre of Vaccines and Infectious Diseases, Telethon Kids Institute.
- Dr Nadia Chaves
- Benine Muriithi, Patricia Argüello de Avila and Mariam Elliott, Refugee Health Network Queensland
- Fartih Karakas and Ismail Akinci, All Graduates
- Dr Jan Fizzell, Senior Medical Advisor, Public Health Response Branch, NSW Health

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།

འཕྲོད་བསྟེན་ཤེས་ཚད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས། དུ་ལམ་དུས་མཚུངས་ཚོམ་སྐྱིག་པ་བེད་སྟོན་གྱིས། ཚོག་གསར་འདི་དག་ལ་ཚོད་ལྷ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།
(Ayre, J., et al. (2021). Sydney Health Literacy Lab (SHLL) Health Literacy Editor).
འདིར་ཡོད། <https://hdl.handle.net/2123/24642>

དཀར་ཆག

A 4

M 14

B 6

N 15

C 7

P 16

D 9

R 17

E 10

S 18

H 11

T 19

I 12

V 20

L 13

W 21

A

Adverse event (reaction)

Any unexpected or serious effect that happens after a vaccine or medicine. Something that was not expected to happen.

གོ་ལྷོག་དོན་རྐྱེན། (གོ་ལྷོག་རྒྱུ་ལ)

འགོག་ཁབ་བཟ། སློན་བཟུང་རྗེས་བྱུང་བའི་ལྷོན་དཔག་ལས་འདས་པའི་ཚབས་ཚེད་ འགོག་ཁབ་དེ་དུས་ལོ་རིགས་ཚང་མ་གྱི་དེ་ལྟ་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་བསམ་མེད་པ་ཞིག་ ལ་ཟེམ།

Adverse event following immunisation (AEFIs)

An unexpected effect that happens after vaccination. The vaccine may have not been the reason for the problem.

འགོག་ཁབ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་གོ་ལྷོག་དོན་རྐྱེན།

འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་རྗེས་བྱུང་བའི་བསམ་ལུ་ལས་འདས་པའི་འགོག་ཁབ་དེ་དུས་ རིགས་ལ་གོ། དཀའ་ངལ་གྱི་འབྱུང་ཚུ་འགོག་ཁབ་དེ་མ་ཡིན་པའང་སྲིད་པ་རེད།

Advisory Committee on Vaccines (ACV)

A group of experts that gives medical and scientific advice. The group talks to the Australian Government's Minister for Health and the Therapeutic Goods Administration (TGA). They give advice on issues about vaccine safety and use.

འགོག་ཁབ་གྱི་སློབ་སྟོན་ཚོགས་ཚུངས།

གསལ་རིག་དང་ཚན་རིག་རང་བཞིན་གྱི་སློབ་སྟོན་གནང་མཁན་གྱི་ཁྱད་མཁས་མི་སྣའི་ ཚོགས་ཚུངས་ཞིག་གི་མིང་རེད། ཚོགས་ཚུངས་འདིས་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ སློབ་ཚན་དང་གསོ་བཅོས་དངོས་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་(TGA)ལ་སློབ་སྟོན་གནང་གི་རེད། ཚོགས་ཚུངས་འདིས་འགོག་ཁབ་གྱི་བརྟན་ཆ་དང་སྤྱོད་སྟེའི་སློབ་ལ་སློབ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད་ རེད། གསོ་བཅོས་དངོས་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་(TGA)གིས།

Antibody

When the body gets sick or gets a vaccine, the body will make antibodies to protect it against that disease. The body can then recognise the germs when that same disease happens again.

ནད་འགོག་ཕྱ་གནུགས།

ལུས་པོས་ནད་ཕོག་སྐབས་སམ། འགོག་སློན་བརྒྱབ་དུས། ནད་ལས་སྤུང་སྐྱོད་ཀྱི་ཚེད་བྱ་ ལུས་པོས་ནད་འགོག་ཕྱ་གནུགས་བཟོ་སྐྱུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྗེས་སུ་ནད་དེ་ཡང་བསྐྱར་ཕོག་ ཡོང་དུས། ལུས་པོས་ནད་ཕོག་དེ་དངོས་འཛིན་བྱུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།

Antigen

A foreign (external) substance like bacteria, viruses, or fungi that cause infection and dis-ease if they get inside the body . The immunes system detects them and produces antibodies to fight them.

འགོག་རྒྱུས་སྐྱེད་རྒྱུ།

འབྲུ་ཕྱ་དང་། གཉན་ཕྱིན། ཉམ་སྐྱ་སོགས་ཕྱི་དངོས་རྒྱུས་པོའི་ནད་སོང་ན། གཉན་ ཁའམ་ནད་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ལུས་པོའི་ནད་གི་ནད་འགོག་མ་ལག་གིས་དེ་ཚོ་དངོས་ བརྒྱུང་བའི་ཐོག་ནས། ཁ་གཏད་གཅོག་ཚེད་ནད་འགོག་ཕྱ་གནུགས་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད།

Adjuvant

An adjuvant is an ingredient used in some vaccines. It helps our bodies make a stronger immune response. The adjuvant works together with other parts of the vaccine. They have been used in some vaccines for over 70 years.

སློན་རོགས།

སློན་རོགས་ནི་འགོག་ཁབ་འགའ་ཤས་ནད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རིགས་ཤིག་རེད། དེས་ ང་ཚོའི་ལུས་པོས་ནད་འགོག་རྒྱུ་ལ་འགོག་ཆེ་བཟོ་སྐྱུན་བྱེད་པར་ཕན་གྱི་ཡོད། རྗེས་དེ་ འགོག་ཁབ་འགའ་ཤས་ནད་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་ལོ་ ༧༠ ལྷག་སོང་ཡོད།

Anaphylaxis

A quick and serious allergic reaction. This could be a reaction to food or medicine. Symptoms can include breathing difficulties, loss of consciousness and a drop in blood pressure. The person will need urgent medical attention and can sometimes die.

ཚབས་ཚེད་མ་འཕྲོད་པ།

མ་འཕྲོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལྗུར་ལ་ཚབས་ཚེད་བཞིག་གི་མིང་རེད། འདི་ཟས་དང་སློན་མ་ འཕྲོད་པ་ལས་བྱུང་གི་དང་། བྱུང་རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད་དུས་སྤྱོད་དུས་ལོངས་སྤྱོད་དུས་ལོངས་ པ་འཕྲོད་པ། འགོག་ཁབ་ལ་བཅས་ཡོང་གི་དང་། འདི་བྱུང་དུས་རྗེས་སུ་གི་སློན་བཅོས་ དགོས་ཤིང་། དེ་མིན་འཚི་སྐྱོན་ཡང་འབྱུང་ཉེན་ཡོད།

A Cont'd

Association

A link between one event taking place at the same time as another event. The fact that they are happening together does not prove that one event caused the other event.

ལྗན་དུ་བྱུང་བ།

གནས་ཚུལ་གཅིག་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཞན་ཞིག་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བར་གོ། དོན་དངོས་སུ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཅིག་གིས་གཅིག་ཤོས་དེའི་རྒྱུ་ཚ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འགོ།

Asymptomatic

Someone with no sign of infection.

ནད་རྟགས་མེད་མཁན།

ནད་རྟགས་མི་མངོན་པའི་མི།

Attenuated vaccine

Live vaccines use a less strong (or attenuated) form of the germ that causes a disease. These vaccines are like the natural infection that they help prevent. They create a strong and long-lasting immune response.

ཤུགས་གཙག་འགོག་སྐྱེན།

ནད་སྲོང་མཁན་ནད་སིན་གྱི་དར་བཙག་(ཤུགས་ཚད་བཙག་པ)སྟེ་འགོག་ཁབ་ནད་སྲུང་པར་གོ། འགོག་ཁབ་འདིའི་རིགས་ནི། རང་བྱུང་གི་གཉན་ནད་དང་འདྲ་བར་རྗེས་ལ་སྲོན་འགོག་གི་རུས་པ་ཐོན་ཐུབ། དེས་དུས་ལུན་རིང་པོར་ཐུབ་ཆེ་བའི་ནད་འགོག་རུས་པ་བསྐྱེན་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

Australian Technical Advisory Group on Immunisation (ATAGI)

A group of experts that helps the Government to make decisions on the use of vaccines in Australia.

ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་སྲོན་འགོག་སྐྱེན་ཁབ་གྱི་བྱུང་མཁས་སྲོབ་སྟོན་ཚོགས་རྒྱུང།

ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་ནང་། འགོག་ཁབ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་གཞུང་གིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུར་རོགས་རམ་(ལུ་མཁན་གྱིས་བྱུང་མཁས་མི་སྲུང་ཚོགས་རྒྱུང་ཞིག

Australian Immunisation Register

An electronic register that contains information on all vaccines given to all Australians.

ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་སྲོན་འགོག་སྐྱེན་ཁབ་གྱི་དེབ་སྟེལ།

ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་ནང་། བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་འགོག་ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པའི་སྟོན་རྒྱུ་པར་གཞིའི་དེབ་སྟེལ་ཡིག་ཆ་ཞིག

B

Batch assessment

A process of checking that the vaccines used in Australia are of high quality. The Therapeutic Goods Administration will do these checks.

ཐོན་འབོར་བརྟག་ཞིབ།

ཨོ་སི་རྩོ་ལི་ཡའི་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འགོག་ཁབ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚད་མཐོ་པོ་ཡིན་མེད་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཟེར། གསོ་བཅོས་དངོས་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་(TGA)གིས་བརྟག་དཔྱད་འདི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེད།

Boost (Booster injection)

An additional vaccine after the first one, given to either build up better immunity or to make sure the immunity lasts longer.

རྒྱངས་སྤེལ། (རྒྱངས་སྤེལ་སྐྱོན་ཁབ)

ནད་འགོག་ལྷན་རྒྱངས་གོང་དུ་སྤེལ་ཆེད་དམ། ལུན་དུ་གནས་པའི་ཆེད་དུ། འགོག་ཁབ་དང་པོའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་འགོག་ཁབ་འཕར་མ་ལ་ཟེར།

C

Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI)

An international organisation that will help many countries gain access to COVID-19 vaccines. It will help governments, including lower income countries, to access safe and effective vaccines for 20% of their population.

རིམ་འགོག་གྲ་སྒྲིག་གསར་སྐྱེལ་མཉམ་སྐྱེལ་ཁང་།(CEPI)

རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་། ཉོག་དབྱིབས་གཉན་རིམ་ ༡༥ པའི་འགོག་ཁབ་ཐོབ་ཆེད། རོགས་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་མིང་། འདིས་ཡོང་འབབ་ལྷུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུད་པའི་སྤྱིད་གཞུང་མང་པོར། རང་ཁོངས་མི་འཕྲོད་གྱི་བརྒྱ་ཚ ༢༠ ལ་བརྟན་ཆ་དང་ཕན་ལུས་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་ཁབ་ཐོབ་ཐབས་སུ་རོགས་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད།

Cell culture

Using cells grown in liquid to make vaccine ingredients.

ཕ་ཕུང་འདེབས་གསོ།

གཤེར་ཁུའི་ནང་གསོ་སྐྱོད་བྱས་པའི་ཕ་ཕུང་འགོག་ཁབ་ཀྱི་གྲུབ་རྒྱས་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།

Clinical Trial

A type of research study. People either receive a new vaccine or are in the control group. The control group may receive a different vaccine or a placebo, meaning a simple substance with no effects on the body. Participants usually do not know which group they are in. Scientists test the safety and benefits of new vaccines.

ནད་ཐོག་ཚོད་ལྗ།

མི་ལ་འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་སྟེ་ཚོད་ལྗ་བྱེད་པའམ། ལྷངས་འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཚུང་ནད་བརྒྱབ་སྟེ་ཚོད་ལྗ་བྱེད་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། ལྷངས་འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མིར་འགོག་ཁབ་བམ། ལུས་ལ་ཕན་གཏོང་གང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱས་སྒྲིར་བཏང་ཅན་གྱི་འགོག་ཁབ་ཚབ་རྒྱུན་(placebo) ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་རེད། ཚོད་ལྗ་འདི་ནད་ཞུགས་མཁན་ཚོས། ལྷིར་བཏང་རང་ཉིད་ཚོགས་ཚུང་ག་རེའི་ནད་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཚན་རིག་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ཁབ་གསར་པའི་བརྟན་ཆ་དང་ཕན་ལུས་ལ་བརྟན་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རེད།

Cold chain

Shipping and storing vaccines at the correct temperature.

གང་མོ་རིམ་བརྒྱད།

དོད་ཚད་ཉག་ཉག་གི་ནད་དུ་འགོག་ཁབ་སྐྱེལ་འདྲེན་དང་ཉར་ཚགས་བྱེད་པ།

Combination vaccine

Combination vaccines take two or more vaccines that could be given individually and put them into one shot.

མཉམ་སྐྱེལ་འགོག་ཁབ།

མཉམ་སྐྱེལ་འགོག་ཁབ་ཟེར་བ་ནི། རེ་རེ་བྱས་ཏེ་བརྒྱབ་ཚོག་པའི་འགོག་ཁབ་གཉིས་མཁུ་གཉིས་ལས་མང་བ་རྒྱུས། མཉམ་དུ་སྐྱེལ་ནས་འགོག་ཁབ་གཅིག་གིས་ཚོག་པ་བྱེད་པར་གོ།

Convalescent plasma

Plasma is the liquid part of blood. It is collected from a person after they have had an infection. The liquid contains antibodies against the germ. Sometimes this plasma can be given to other people to prevent them getting sick or to help them get better.

ནད་པ་དྲག་སྐྱོད་ཀྱི་བརྒྱད་ཁ། (plasma)

བརྒྱད་ཁ།(plasma པ་ལ་ཇ་མ)ཞེས་པ་ནི་ཁྲག་གི་གཤེར་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དེ་རེད། དེ་གཉན་རིམས་ཕོག་ཚར་བའི་མིའི་ཁྲག་གི་ནད་ནས་ལེན་གྱི་ཡོད། གཤེར་གཟུགས་དེའི་ནད་། གཉན་སྲིན་ལ་འཛིང་ཐུབ་མཁན་གྱི་ནད་འགོག་ཕྱ་གཟུགས་ཡོད་རེད། ལྷངས་འཛིན་མི་གཞན་ལ་ནད་ཡོག་རྒྱ་སྐྱོན་འགོག་གི་ཆེད་དམ། དྲག་སྐྱོད་ལྷུང་དུ་ཡོང་ཆེད་དུ། བརྒྱད་ཁ། འདི་སྟེར་གྱི་རེད།

Conjugate vaccine

The joining together of two compounds (usually a protein and polysaccharide) to increase a vaccine's effectiveness.

རྒྱང་འབྲེལ་འགོག་ཁབ།

ཕན་ལུས་ཆེ་བུ་གཏོང་ཆེད་འདུས་རྒྱས་གཉིས་(སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་དཀར་དང་ཀ་ར་མང་ལྡན་རྒྱས་ polysaccharide)མཉམ་དུ་སྐྱེལ་ཏེ་བཟོས་པའི་འགོག་ཁབ།

Control group

A group of people who do not receive the vaccine or drug being tested. Instead, they may get the normal intervention (drug, vaccine, or treatment), a placebo or nothing. The aim of the trial is to compare what happens in each group. The results must be different enough between the two groups to prove that the difference has not just occurred by chance.

A placebo is a 'dummy' treatment, such as a sugar pill, that looks the same.

སྒྲུབ་ལཱ་ལྟོགས་ཚོད་ལྟུང་གི་ཚོགས་ཚུན་།

ཚོགས་ཚུན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། འདིའི་ཁོངས་མིར་ཚོད་ལྟུང་གི་འགོག་ཁབ་བཅས་སྒྲུབ་གང་ཡང་མི་ཐོབ་པར། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་རྒྱ་ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་བཅས་(འདིའི་ཁོངས་སྒྲུབ་དང་། ། འགོག་ཁབ། བཅས་བཅས་ཚུད་དང་། སྒྲུབ་གྱི་ཚབ་རྒྱུན་(placebo)སྟོན་པའམ། ཡང་ན་གང་ཡང་མི་སྟོན་པ་སྟེ། ཚོད་ལྟུང་དམིགས་ཡུལ་ནི། ཚོགས་ཚུན་སོ་སོའི་ནད་གནས་ཚུལ་ག་རེ་འབྱུང་མིན་མཚུངས་བསྟར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན། ཚོགས་ཚུན་གཉིས་བར་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ནམས་སྟེས་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་པ་གསལ་ལྟོན་བྱེད་པར། གྲུབ་འབྲས་ནི་དེས་པར་ཚད་དེས་ཅན་གྱི་ཐོག་ནས་གཅིག་མཚུངས་མིན་པ་དགོས།

སྒྲུབ་གྱི་ཚབ་རྒྱུན་(placebo)ནི། འདྲ་ཚབ་སྒྲུབ་བཅས་ཤིག་རེད། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཀ་ར་སྒྲུབ་གྱི་རིལ་བྱ་དང་འདྲ་བ་བཅོས་ཏེ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་རེད།

Contraindication

An illness (or health condition) that increases the risk for a serious adverse health consequence.

འཛམས་བྱའི་སྒྲུབ་བཅས་།

བདེ་ཐང་གི་ཐང་ཚབས་ཆེད་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཅུ་གཏོང་བའི་ནད་ཅིག་(གསལ་འཕྲོད་བཞེན་གྱི་གནས་སྒྲུབ་ཤིག)

COVAX

An international partnership that aims to support the development and delivery of the COVID-19 vaccines fairly around the world.

ཁྲོ་སྟེག་སེ་(COVAX)མཐུན་ལས།

འཛམ་གླིང་ཁྲོན་ཡོངས་ལ། ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ 19 པའི་འགོག་ཁབ་བཅོས་སྒྲུབ་དང་འབྲེམས་སྟེལ་དང་སྟོམ་ཡོང་ཐབས་སུ་བཅུགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་ཤིག

D

Deltoid

A muscle in the upper arm where vaccine is given.

ལུག་གཞུག

འགོག་ཁབ་འཇུགས་སའི་དཔུང་མགོའི་ཤ་གནད་ལུག་གི་གཞུག་གའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག

Dose

An amount of a medicine or drug taken.

ཐུག།

སླན་ནམ་བཟི་ལྷན་སླན་རྫས་གཏོང་ཐངས་ཅེའི་འབོར་གྲངས།

Dosing error

When medicines are given in the wrong amount, at the wrong time point or to the wrong person.

སླན་འབོར་སྲོད་འོར། (སླན་སྲོད་འོར)

སླན་འབོར་འོར་བ་དང་། སླན་སྲོད་དུས་ཚོད་འོར་བ། ཡང་ན་སྲོད་ལུལ་གྱི་མི་འོར་བ།

E

Efficacy

How well a vaccine works during a research study.

ཐོན་སྲིད་ཡན་རུས།

ཉམས་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་འགོག་ཁབ་ཀྱི་ཡན་རུས་ཐོན་ཚད།

Effectiveness

How well a vaccine works in the real world.

གནད་སློན་ཡན་རུས།

དངོས་ཡོད་འཛམ་སྐྱིད་ནང་འགོག་ཁབ་ཀྱིས་ཐོན་པའི་ཡན་རུས།

Epidemic

A widespread amount or rapid increase of an infectious disease in a community at a particular time. More cases than normal.

རྒྱ་བྱུང་རིམས་ནད།

དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱ་བྱུང་བམ་ཆེས་མཐུར་པོའི་ངང་བྱུང་པའི་རིམས་ནད། རྒྱན་ལྡན་ལས་ནད་པོའི་ཚད་མང་བ།

Elimination of infection

Zero cases of an infection in a specified geographic area (i.e. a country). Example: Measles in Australia.

གཉན་རིམས་རྩ་མེད།

ས་ཁུལ་གྱི་བྲག་གི་ནང་དུ་གཉན་རིམས་པོའི་ཚད་ལྡན་ཀོར་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ཨོ་སི་ཧོ་ལི་ཡའི་ནང་། སིབ་བི་(Measles)རྩ་མེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

Eradication

Zero cases of the germ in the entire world. Example: Smallpox.

ཤུལ་མེད།

འཛམ་སྐྱིད་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་གཉན་སྲིན་དེ་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་གྱུར་པ། དཔེར་ན། ལྷ་འབྲུམ་(Smallpox)ལྟ་བུ།

H

Herd immunity

When most people in a community have protection against an infection. High levels of protection make it more and more difficult for the germ to pass from person to person. This can successfully stop the spread of disease in the community.

ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་འགོག་སྲུང་རྒྱུ་པ།

ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་མང་ཆེ་བར་གཉན་རིམས་འགོག་སྲུང་གི་རྒྱུ་པ་ལྡན་པ་ལ་ཟེར།
མི་འབོར་ག་ཚོད་ཀྱིས་མང་བ་ལ་འགོག་སྲུང་གི་རྒྱུ་པ་ལྡན་ན། གཉན་རིམས་མི་གཅིག་
ནས་གཞན་དུ་འགོས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁག་ཏུ་འགོ་བ་རེད། འདིས་ལྷ་ཚོགས་ནང་ནད་ཡམས་
ཁྱབ་མཚམས་བདེ་བྱུང་ངང་འཛོག་ཐུབ་པ་ཡིན།

Immune system

The body's system for identifying and killing germs to protect us against infection and disease. It involves making antibodies that move in the blood, recognize foreign substances like bacteria and viruses, and attach to them. It signals to the body to get rid of the foreign substances.

འགོག་སྲུང་མ་ལག

ནད་གཉན་འགོ་བའི་འབྲུ་སྲིན་ནམས་ངོ་འཕྲོད་ནས་བསད་དེ་ནད་ཕོག་ཉེན་ལས་སྲུང་སྐྱོབས་བྱེད་པའི་ལྷན་པོའི་མ་ལག་ལ་གོ་དེའི་ཁོངས་སུ་ཁྲག་ནད་རྒྱ་བའི་ནད་འགོག་ཕྱ་གཟུགས་བསྐྱུན་པ་དང་། འབྲུ་ཕྱ་དང་གཉན་སྲིན། དེ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བའི་རྩིས་སྣ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ནས་འོང་བའི་རིགས་ངོ་འཕྲོད་པ། ལྷན་པོར་ཕྱི་ནས་འཛུལ་ཡོང་བའི་དངོས་རྩིས་དེ་ཚོ་ཕྱིར་འབྲུད་གཏོང་དགོས་པའི་བརྟུན་པ་བཅས་རྒྱུ་ཡིད།

Immune response

The immune response is how your body recognizes and defends itself against bacteria, viruses, and substances that appear foreign and harmful.

འགོག་སྲུང་ཡ་ལན།

འགོག་སྲུང་ཡ་ལན་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་པོས། ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་འབྲུ་ཕྱ་དང་གཉན་སྲིན། དེ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་འབྲུང་བའི་རྩིས་སྣ་སོགས་ཕྱི་ནས་ཡིན་པ་དང་གཞོན་པ་ཅན་ཡིན་པར་ངོ་འཕྲོད་དེ། དེ་ལས་སྲུང་སྐྱོབས་ཀྱི་རུས་པ་འདོན་པར་གོ།

Immunity

Being able to avoid getting sick or avoid getting infected when exposed to a germ. Your body builds this immunity by either being exposed to the germs or by getting a vaccine. Your immune system has a “memory”- it can remember germs that it has seen previously and knows how to attack them.

འགོག་སྲུང་རུས་པ།

ནད་ཀྱི་གཉན་སྲིན་དང་འཕྲད་ཀྱང་། དེའི་ནད་འགོ་བ་ལས་གཡོལ་ཐུབ་པའི་རུས་པར་ཟེར། རྒྱུད་སྲིན་དང་འཕྲད་ཟེན་པ་འམ། ཡང་ན་འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་པར་བརྟེན་ནས་འགོག་སྲུང་གི་རུས་པ་འདི་ལྷན་ནད་རྒྱུ་བ་ཡིན། རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྲུང་མ་ལག་ལ་“བྲན་པ”ཡོད་པས། དེ་སྲོལ་འཕྲད་ཟེན་པའི་ནད་སྲིན་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་འཛིང་སྲུངས་ཤེས་པ་ཡིན།

Immunisation

The process of developing immunity to an infection, usually by getting vaccinated.

ནད་སྲུང་།

སྤྱིར་བཏང་འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས། གཉན་རིམས་བྱེ་བྲག་འགོག་པའི་རུས་པ་ཚེ་རུ་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ།

Inactivated vaccine

A vaccine made from a germ that has been killed. The germ is killed either by high heat or by chemicals. When this killed germ is injected into your body, it helps your immune system learn to find the germ, without the risk of getting sick.

རུས་བྲལ་འགོག་ཁབ།

གཉན་སྲིན་བསད་དེ་བཞེས་པའི་འགོག་ཁབ་ལ་ཟེར། གཉན་སྲིན་ཚོ་དྲོད་མཐོ་པོ་འམ་རྩིས་ལ་བརྟེན་ནས་བསད་རྩིས། ཤི་རོ་དེ་མིའི་ལྷན་པོར་སྐྱར་ཁབ་བརྒྱུད་བརྟུགས་ན། རྒྱུད་ཕོག་པའི་ཉེན་ཁ་མེད་པར་ལྷན་པོའི་ནད་འགོག་མ་ལག་གིས་གཉན་སྲིན་དེ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལ་འཛིང་ཐུབ་པའི་རུས་པ་སྐྱེ་རོགས་བྱེད་ཐུབ།

L

Lipid

Lipid is fat that is used to make a protective bubble around the mRNA in mRNA vaccines. mRNA is a type of small molecule. mRNA is very weak and breaks down quickly in the body if it is not protected. Once the mRNA is transported into the cell, it is broken down inside the cell.

ཞག

mRNA འགོག་ཁབ་ནང་། ཞག་ཚོ་འདི་ mRNA ཡི་མཐའ་ཁོར་དུ་སྐྱུང་སྐྱོབ་ས་ཆེད་ལེད་
 སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། mRNA ཞེས་པ་དེ་ཚུལ་(molecule)གྱི་རིགས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་རེད།
 mRNA ཞེས་པ་དེ་སྐྱོབ་ས་ཞན་པས། ཞག་གིས་སྐྱུང་སྐྱོབ་ས་མ་བྱས་ན་ལྷུ་དུ་ལུས་ནང་
 བཞུ་འགོ་བ་རེད། mRNA དེ་ཕ་ཕུང་ནང་སྐྱོབ་ས་ཆེས་ཕ་ཕུང་ནང་འཐོར་འགོ་གི་རེད།

M

Messenger RNA (mRNA)

A type of small molecule that your cells use as instructions to make protein. mRNA tells your cells how to put together a specific protein using building blocks (called amino acids). You have many millions of mRNA molecules in your body at any one time- all being used to make proteins.

Messenger RNA (mRNA)

ཆ་རྒྱལ་རྒྱུ་དེ་རིགས་ཤིག་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱི་ལུས་པོའི་ཕ་ཕུང་གིས་སྤྲི་དཀར་བཟོ་བར་བཅད་གཏོང་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། mRNA ཡིས་ཕ་ཕུང་ལ་ལུས་ཀྱི་མང་གཞིའི་གྲུབ་ཆ་(དེ་ལ་amino acidsཡང་ཟེར་)སྤྲད་དེ། སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་བྱེ་བྲག་པ་གང་འདྲ་ཞིག་མཉམ་དུ་བསྐྱེལ་དགོས་མིན་བཅད་སྤྱོད་གྱི་ཡོད། ལྷོད་གྱི་ལུས་ཐོག་ཏུ་དུས་གཅིག་ཏུ་ mRNA ཡི་ཆ་རྒྱལ་ས་ཡ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྲི་དཀར་བཟོ་ཆེད་དུ་སྤྱོད་པ་རེད།

mRNA vaccine

mRNA vaccines teach our cells how to make a harmless protein—or even just a piece of a protein. This protein activates an immune response inside our bodies. That immune response, which produces antibodies, is what protects us from getting very unwell if the real virus enters our bodies.

mRNA འགོག་ཁབ།

mRNA འགོག་ཁབ་གྱིས་ང་ཚོའི་ལུས་པོར་གཞོན་སྐྱོན་མེད་པའི་སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་ཤིག་བཟོ་སྐྱེད་སྤོབ་གྱི་ཡོད། སྤྲི་དཀར་འདིས་ང་ཚོའི་ལུས་པོའི་ནང་ནང་འགོག་གི་རུས་པ་ཞིག་སྤྱི་འཇུག་གི་ཡོད། རྒྱུ་འགོག་རུས་པ་དེས། རྒྱུ་འགོག་ཕ་གཟུགས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེས་རང་ཅག་གི་ལུས་པོར་ནད་སྲིན་ངོ་མ་འཇུག་སྐབས། ཚབས་ཆེའི་ནད་མནར་འབྱུང་ཉེན་ལས་སྲུང་སྐྱོབས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

Morbidity

Illness that happens due to a specific infection or condition.

ནད་མནར་གྱི་ཚད།

གཉན་རིམས་སམ་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་གི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ནད་མནར་གྱི་ཚད།

Mortality

Deaths that happen due to a specific infection or condition.

འཆི་ཚད།

གཉན་རིམས་སམ་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་གི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་སྐྱོན་གྱི་ཚད།

Multi-dose vial

The containers (vials) hold more than one dose of a medicine or vaccine in a single vial.

བྱུ་མང་སྤྱོད།

སྤྱོད་ཐེངས་གཅིག་གི་སྤྱོད་གྱི་ནང་དུ་བྱུ་གཅིག་ལས་མང་བའི་བྱུ་མང་འགོག་ཁབ་ཡོད་པ།

N

Neutralisation

One way that our immune system can protect us from an infection. Our immune system makes antibodies that stick all over the surface of a virus. When the virus tries to stick onto our cells, the antibodies get in the way and stop the virus from getting into our cells. They also help other parts of the immune system recognise and destroy the virus

ནུས་མེད་བཟོ་བ།

ནད་འགོག་མ་ལག་གིས་ང་ཚོ་གཉན་རིམས་ལས་སྲུང་སྐྱབས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། ང་ཚོའི་ནད་འགོག་མ་ལག་གིས། ནད་འགོག་ཕྱ་གཟུགས་བཟོས་ཏེ། ནད་སྲིན་གྱི་མཐའ་ལའོར་དུ་སྦྱར་བསྐྱད་གྱི་ཡོད། ནད་སྲིན་གྱིས་ང་ཚོའི་ཕྱ་ཕུང་དུ་སྦྱར་ཅིས་བྱེད་སྐབས། ནད་འགོག་ཕྱ་གཟུགས་གྱིས་བར་དུ་འཚང་སྟེ་ཕྱ་ཕུང་ནང་འཕྱུལ་འཕྱུག་གི་མེད་པ་མ་ཟད། ནད་འགོག་མ་ལག་གིས་ནད་སྲིན་ངོ་འཕྲོད་པ་དང་། ཚུ་མེད་བཟོ་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་གྱི་ཡོད།

P

Pandemic

Spread of a new disease to every country around the world.

ཕྱི་ཕྱོད་ནད་ཡམས།

འཛམ་གླིང་གི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཕྱོད་པའི་ནད་ཡམས་གསར་པ།

Pathogen

A germ that can cause disease if you are infected, such as a virus.

ནད་ལྗེ།

ནད་ཀྱི་ལྗེ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྲིབ་ཏེ་དུག་སྲིབ་ལྟ་བུ།

Peer-review

Independent experts examine other people's research to make sure it is appropriate and correct.

ཆེད་ལས་གཅིག་པའི་བསྐྱར་ཞིབ།

རང་དབང་ཅན་གྱི་ཁྱད་མཁས་མི་སྣས། མི་གཞན་གྱི་ཉམས་ཞིབ་ལ་དཔུང་ཞིབ་བྱས་ཏེ། དེ་ལོས་ཤིང་འཚམས་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་དོད་ཏུན་ཏུན་བཟོ་བར་ཟེས།

Placebo

A substance or treatment that has no effect on human beings.

སྐྱེན་ཚབ།

མི་ལ་བྱགས་སྐྱེན་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྐྱེན་བཅོས་ཤིག།

Polysaccharide vaccine

A vaccine containing long threads of sugar molecules, which look like the surface of some kinds of bacteria. Polysaccharide vaccines are available for pneumococcal disease (such as pneumonia).

འགོག་ཁབ་མངར་རྒྱུ་ཅན།

འབྲུ་ཕ་རིགས་གཅིག་གི་དོས་དང་འདྲ་བའི་མངར་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེད་པ་རིང་པོ་ལྡན་པའི་འགོག་ཁབ་ཅིག་རེད། འགོག་ཁབ་མངར་རྒྱུ་ཅན་ནི་ནད་རིགས་ pneumococcal disease ཅན་(དཔེར་ན་ pneumonia ནད་པ)ལ་ལེད་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

Pre-Clinical Trial

A research study done before a clinical trial. The study tests whether a vaccine is safe to test on humans. As part of the COVID-19 trials, animal models included experiments on animals including mice and macaques.

སྔོན་འགྲོའི་ཚོད་རྒྱ།

ནད་ཐོག་ཚོད་རྒྱའི་ཐོང་དུ་བྱེད་པའི་ཉམས་ཞིབ་བརྟག་དཔྱད་ཅིག་གི་མིང་རེད། འདིའི་སྐབས་འགོག་ཁབ་དེ་མི་ལ་ཚོད་རྒྱ་བྱས་ན་ཉེན་ཁ་ཡོད་མེད་ལྟ་གི་ཡོད། ཏྲོག་དབྱིབས་གཉན་རིགས་ ༡༨ པའི་ཚོད་རྒྱའི་ཆ་ཤས་སུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་བའི་དུང་སྐྱེད་ཐེ་བའི་དུང་འགྲོའི་ཐོག་ལ་ཚོད་རྒྱ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

Prime

The first time a vaccine is given.

འགོག་ཁབ་ཐོག་མ།

ཐོག་མར་བརྒྱབ་པའི་འགོག་ཁབ།

Protein subunit vaccine

Include harmless pieces (proteins) of the germ instead of the entire germ. Once vaccinated, our bodies recognize that the protein should not be there and build blood elements called T-lymphocytes and antibodies that will remember how to fight the germ if we are exposed in the future.

འགོག་ཁབ་སྤྱི་དཀར་གྱི་ཆ་ལྡན།

ནད་འབྲུ་ཉིལ་པོ་མ་ཡིན་པར་ནད་འབྲུའི་ཆ་ཤས་གཞན་པ་མེད་པ་(སྤྱི་དཀར་)ལྡན་པའི་འགོག་ཁབ་ལ་ཟེས། འགོག་ཁབ་འདི་བརྒྱབ་རྗེས། ང་ཚོའི་གཟུགས་པོས་སྤྱི་དཀར་དེ། ལྷས་ནད་ཡོད་མི་ལོས་པ་དོ་འཕྲོད་ནས་ཁྱེད་གི་གྲུབ་ཆ་ T-lymphocytes ཟེར་བ་དང་ནད་འགོག་ཕ་གཟུགས་བསྐྱེད་ཐུབ་ཅིང་། དེས་མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་ནད་སྲིབ་དོ་མ་དང་འཕྲད་སྐབས་དེ་ལ་འཛིང་སྤངས་དུན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

R

Roll out

The introduction of a new drug or vaccine. For the COVID-19 vaccination program this includes multiple phases: 1a, 1b, 2a, 2b, 3. Priority groups are identified by considering current public health and medical evidence on who would be most affected if they got COVID-19.

རྒྱ་བྱེད་སྤྱོད།

སྐྱོན་ནམ་འགོག་ཁབ་གསར་པ་རྒྱ་བྱེད་ཏུ་སྤྱོད་པར་ཟེར། རྟོག་དབྱིབས་གཉན་རིམ་ས་ ༡༨ པའི་འགོག་ཁབ་ལས་གཞི་ལ་ཆ་མཚོན་ན། བོམ་རིམ་ ༡༧ དང་། ༡༧༡ ༢༧༡ ༢༧༡ ༢༧༡ ༢༧༡ ༢༧༡ བཅས་བོམ་རིམ་སྣ་མང་འདུས་ཡོད། རྟོག་དབྱིབས་གཉན་རིམ་ས་ ༡༨ པ་ལོག་ན་ཉེན་ཁ་ ཆེ་རྒྱུ་གཞི་བཟུང་། འགོག་ཁབ་སྣ་ལྟ་སྟེ་ཁག་གང་དུ་བརྒྱབ་དགོས་མིན་གྱི་གོ་རིམ་ བསྐྱོགས་ཡོད།

Reactogenicity

A group of effects that often happen after vaccination. It can include pain, redness or swelling around where the vaccine was injected. A person might feel tired, or hot or have a headache. Importantly, these are signs that an immune response is working.

འགོག་ཁབ་གྱི་ནམ་འགྱུར།

འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་རྗེས་ལུས་ཐོག་ཏུ་མངོན་པའི་ནམ་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེའི་ཁོངས་ ལྷན་ན་ལུག་ལྡང་བ་དང་། ཁབ་རྒྱག་སར་དམར་སྐྱེག་ཆགས་པའམ་སྐང་པ་རྒྱུད། དེ་བཞིན་ དཀའ་ལས་ཁག་པ་དང་། ཚ་བ་འཕར་བ། མགོ་ན་བ་བཅས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡིད། གལ་གནད་ཆེ་ བ་ཞིག་ནི། བོད་གི་རྟགས་དེ་ཚོ་ནད་འགོག་མ་ལག་གིས་ལུས་པ་ཐོན་བཞིན་པའི་རྟགས་ རེད།

Regulatory body

A government organisation that decides which vaccines can be registered in a country and legally used in the country.

སྐྱེད་འཛིན་ལྷན་ཚོགས།

གཞུང་འབྲེལ་སྐྱེད་འཛིན་གསལ་སྟེ། འདིས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འགོག་ཁབ་གང་དང་གང་། དེ་བཞིན་དང་བེད་སྤྱོད་ཚོག་མིན་ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད།

S

SARS-CoV-2

The official name of the virus that causes the disease known as COVID-19. It belongs to family of viruses called coronaviruses.

སར་སེ་རྟོག་དབྱིབས་ 2 པ།

རྟོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ 2 པ་ པའི་རྒྱུ་རྩའི་ནད་སྲིད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་མིང་རེད། འདི་རྟོག་དབྱིབས་གཉན་སྲིད་ཞེས་པའི་གཉན་སྲིད་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་ཁོངས་གཏོགས་རེད།

Spike protein

Coronaviruses have sharp bumps on their surface. Those bumps are called spike proteins. They help the virus enter a person's cells.

སླི་དཀར་གྱི་གཟེར།

རྟོག་དབྱིབས་གཉན་སྲིད་ཀྱི་ངོས་སུ་འབྱར་གཟུགས་རྣོན་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེར་སླི་དཀར་གྱི་གཟེར་ཟེར། གཟེར་འདི་ཚོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉན་སྲིད་ཕ་ཕུང་ནང་འཕྱུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

Serology

Measuring the level of antibodies (immune proteins) present in the blood.

འགོག་རླུངས་བརྟག་ཐབས།

ཁྲག་ནང་མངོན་པའི་ནད་འགོག་ཕ་གཟུགས་(ནད་འགོག་སླི་དཀར)ཀྱི་ཚད་གཞི་འཇལ་ཐབས་ཤིག་རེད།

Side Effect

Any unwanted or unexpected effects of a vaccine.

ཞོར་སློན།

འགོག་ཁབ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱགས་རྒྱུན་འདོད་པར་མེད་པ་ཞིག་གམ་བསམ་བསམ་ལས་འདས་པ།

T

Therapeutic Goods Administration (TGA)

The Therapeutic Goods Administration (TGA) is responsible for checking vaccines and other medicines before they can be used in Australia.

གསོ་བཅོས་དངོས་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་། (TGA)

གསོ་བཅོས་དངོས་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་(TGA)ནི། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་ནང་། འགོག་ཁབ་དང་སྐྱུ་རྒྱུ་གྱི་རིགས་ལེད་སྐྱོད་མ་བྱས་གོང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྐྱོལ་འགན་དབང་ཡོད་པ་དེ་རེད།

Thrombosis with thrombocytopenia syndrome (TTS)

A newly described serious condition. A person gets unusual blood clots in the brain or in other parts of the body. It is also associated with low platelet levels.

ཁྲག་ལིང་ཆགས་པའི་གནས་སྐྱབས།

གསར་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཚབས་ཆེད་གནས་སྐྱབས་ཤིག་སྟེ། མིའི་ལྗང་པའམ་གཟུགས་པོའི་ཆ་ཤས་སུ་རྒྱུན་མཐོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྲག་ལིང་ཆགས་པར་བྱེད། འདི་ཁྲག་གི་ནང་གི་ག་མིག་(platelet)བཟུང་བའི་གྲུབ་ཆ་དམའ་བོར་གྱུར་པ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད།

Transmission

The ability of a virus to pass from one person to another.

ནད་འགོ་བ།

མི་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་ནད་སྲིན་འགོ་བའི་རུས་པ།

V

Vaccine

A type of medicine that supports our immune system to fight against certain germs and prevent disease. Usually, vaccines are given before the person encounters the germ. Each vaccine promotes the immune system to make antibodies against the germ.

འགོག་ཁབ། (ཚོན་འགོག་ཁབ)

ནད་སྲིན་གྱི་རིགས་བྱེ་བྲག་པར་འཛིངས་ཏེ། རྒྱུ་གཞི་ཚོན་འགོག་བྱེད་པའི་ནད་འགོག་མ་ལག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་མཁུན་གྱི་སྐྱེན་གྱི་རིགས་ཤིག་ལ་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་མི་དེར་ནད་སྲིན་མ་འཕྲད་གོང་དུ་འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད། འགོག་ཁབ་སོ་སོས་ནད་སྲིན་བྱེ་བྲག་པར་འཛིང་བྱུང་བའི་ནད་འགོག་ཕྱ་གཟུགས་བསྐྱེད་རྒྱུར་ཕན་ཐུག་འདོན་གྱི་ཡོད།

Vaccination

Giving a vaccine to help the immune system develop protection from a specific disease. Commonly used terms include shot, jab, needle, and inoculation.

ཚོན་འགོག་གི་སྐྱེན་ཁབ་འཕྲུགས་པ།

ནད་བྱེ་བྲག་པ་ལས་སྤང་བའི་ལུས་རྒྱུངས་ལྡན་པ་བྱེད་ཆེད་འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་པར་གོ། རྒྱུན་ལྡན་མི་ཚོས། འབྲུམ་སྐྱེན་འཕྲུགས་པ་དང་། ཚོན་འགོག་ཁབ་རྒྱག་པ། འགོག་ཁབ་རྒྱག་པ་ཟེར། ཨིན་ཀླད་དུ་ shot, jab, needle, inoculation ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

Vaccine Candidate

A new vaccine that is still being tested and is not licensed.

འགོག་ཁབ་གྱི་དམིགས་སྒྲོ།

ཚོད་ལྟ་བྱེད་བཞིན་པ་གང་ཞིག་ལེད་སྲོད་གྱི་ལག་ཁྲེང་ཐོབ་མེད་པའི་འགོག་ཁབ་གསལ་པ་ལ་ཟེར།

Vaccine hesitancy

When a person is unsure about a vaccine and delays or refuses to receive the available vaccine.

འགོག་ཁབ་གཟེད་རྒྱུར་ཐེ་ཚོམ།

འགོག་ཁབ་ཐོབ་ཚོག་ཚོག་ཡིན་ཅུང་། འགོག་ཁབ་སྐྱོར་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་། པར་འགྲུངས། ཡང་ན་འགོག་ཁབ་རྒྱག་རྒྱུར་མོས་མཐུན་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གོ།

Variant (mutation)

Tiny changes in the genetic information inside a virus. Variants can occur when a virus multiplies or makes copies of itself.

རྒྱུད་འགྲུབ།

ནད་སྲིན་ནད་གི་རིགས་རྒྱས་ལ་འགྲུབ་བ་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་པར་ཟེར། རྒྱུད་སྲིན་རིགས་འདྲ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕར་སྐབས་སམ། ལྡན་འཕར་འབྱུང་དུས་རྒྱུད་འགྲུབ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད།

Vial

A small container used to hold medicine

སྐྱེན་དམ།

སྐྱེན་སྐྱུགས་སའི་སྲོད་རྒྱུང་ཅུ།

Viral vector vaccine

Contains a modified version of a different virus from the one that causes COVID-19. Inside the modified virus, there is material from the virus that causes COVID-19. This is called a “viral vector.” Once the viral vector is inside our cells, the genetic material gives cells instructions to make a protein that is unique to the virus that causes COVID-19. Using these instructions, our cells make copies of the protein. This prompts our bodies to build T-lymphocytes and B-lymphocytes that will remember how to fight that virus if we are infected in the future.

གཉན་སྲིན་ཕྱོགས་ལྡན་འགོག་ཁབ།

ཏྲོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ ༡༨ པ་སློང་མཁུན་གྱི་ནད་སྲིན་སྐྱ་མང་བཅོས་བཅོལ་བྱས་ཏེ་བཀོལ་བའི་འགོག་ཁབ་ལ་ཟེར། བཅོས་བཅོལ་བའི་གཉན་སྲིན་ནད་གི་ཏྲོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ ༡༨ པ་སློང་མཁུན་གྱི་ཆ་ཤས་དེས། གཉན་སྲིན་ཕྱོགས་ལྡན་ཟེར་ཞིང་། དེ་དང་ཚོའི་ལུས་ནད་སྐྱབས་རྒྱས་དེའི་རིགས་རྒྱས་ཀྱིས། ལུས་ཀྱི་ཕྱ་ཕྱང་ལ་ཏྲོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ ༡༠ པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དཀར་གྱི་རིགས་བཅོད་གོས་པའི་བད་སྲོད་གྱི་རེད། བད་སྲོད་སྐྱབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཚོའི་ཕྱ་ཕྱང་གིས་སྤྱི་དཀར་གྱི་དོ་འདྲ་བཅོལ་གྱི་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ནད་རྒྱས་ T-lymphocytes དང་ B-lymphocytes བཅོལ་བའི་རྒྱུན་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་ནད་སྲིན་དོ་མ་དང་འཕྲད་སྐབས་དེ་ལ་འཛིང་སྐྱབས་དྲན་བྱུང་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

V *Cont'd*

Viral shedding

When the virus made inside your body starts to be released into your surroundings. At that point, it may be spread or passed on to other people.

ནད་སྲིན་འགོ་བྱེད་ལ།

རང་གི་ལུས་ནང་སྐྱེ་འཕེལ་བྱུང་བའི་ནད་སྲིན་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ཉེ་ཁོར་དུ་འཕྲོར་འགོ་སྐབས་ལ་ཟེར། དུས་དེར་སྐྱེབས་དུས་མི་གཞན་ལ་ནད་འགོ་ཁྲིམ་བྱེད་སྲིད་པ་རེད།

W

Waning immunity

When your level of immunity gets lower and lower with time.

ལུས་རྒྱུངས་རྒྱུད་པ།

དུས་ཚོད་རིམ་སོང་གིས། རང་གི་ནད་འགོག་ལུས་རྒྱུངས་ཇེ་ཞན་ཇེ་སྐྱུག་ཏུ་སོང་བ།